

ZESPÓŁ PANS PANDAS

PANS/PANDAS - to szerokie spektrum stanów neuropsychiatrycznych, które mogą obejmować zaburzenia obsesyjno-kompulsywne, tiki, poważne ograniczenia w jedzeniu, objawy poznawcze, behawioralne i neurologiczne. Czynniki wyzwalające mogą obejmować anginę, grypę, bostonkę, ospę wietrzną, szkarlatynę, zapalenie płuc, alergeny, stres, uraz lub inne czynniki środowiskowe.

Mówiąc prościej, zamiast zachorować na ból gardła, ból uszu, temperaturę itp., układ odpornościowy atakuje mały obszar mózgu zwany zwojami podstawy mózgu, który kontroluje dobrowolne ruchy motoryczne, procesy uczenia się, nawyki i emocje.

Podczas kolejnych zaostrzeń objawy mogą się nasilać i mogą pojawić się także nowe. Dzieci często są błędnie diagnozowane z problemami psychiatrycznymi, ASD lub ADHD.

Niektóre dzieci cierpią na wyniszczające zaostrzenia, podczas gdy inne funkcjonują na tyle dobrze, aby nadal chodzić do szkoły. Objawy PANS/PANDAS mogą nawracać i ustępować.

JAKIE SĄ OBJAWY PANS/PANDAS?

Objawy zwykle zaczynają się od nagłego wystąpienia **OCD** lub **tików**, poważnie ograniczonego przyjmowania pokarmu wraz z dwoma lub więcej objawami wymienionymi poniżej:

- lęk (zwłaszcza separacyjny),
- labilność emocjonalna (skrajne emocje, które mogą szybko się zmieniać i nie zawsze są odpowiednie do sytuacji),
- agresja lub drażliwość,
- nadpobudliwość,
- zachowanie opozycyjne, ciągły sprzeciw,
- regres behawioralny,
- regres rozwojowy,
- pogorszenie wyników w szkole/gorsza współpraca podczas terapii,
- zaburzenia czuciowe bądź/i motoryczne,
- bezsenność bądź zaburzenia snu,
- moczenie nocne bądź częste oddawanie moczu,
- halucynacje bądź/i psychoza.

Tiki to nie ciekawostka przyrodnicza, a obraz tego, że dzieje się coś chorobowego w organizmie. Oto przykładowe tiki:

motoryczne

- mrużenie powiekami: szybkie mrużenie oczami, przedłużone mrużenie, nietypowe mrużenie okiem, wywracanie oczu (w górę lub z boku na bok),
- mrużenie oczu,
- szarpanie brzucha,
- uderzanie rękami, trzepotanie,
- zginięcie do dotknięcia ziemi,
- gryzienie innych, siebie (wargi, ramiona, itp.), rzeczy,
- spinanie wszystkich mięśni w tym samym czasie,
- copropraxia - wykonywanie nieprzyzwoitych gestów,
- echopraksja
- zmiana mimiki twarzy,
- twarzowe grymasy,
- ruchy palców,
- marszczenie brwi,
- kręcenie się w kółko,
- podzrucanie włosów, skręcanie, skubanie,
- klaskanie,

- uderzanie w głowę,
- szarpnięcie głową,
- kopanie,
- nos- pociąganie, marszczenie,
- chrząkanie,
- wzruszanie ramionami,
- chodzenie na palcach,
- klikanie językiem lub klekotanie,
- klepanie przedmiotów, siebie,

foniczne

- amplituda mowy,
- apraxia,
- baby talk,
- ledwo słyszalne mamrotanie,
- szczekanie - niektóre tiki głosowe to dźwięki, których normalnie nie robiłaby osoba,
- chroniczny negatywizm
- ćwierkanie i inne.